

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Dalyko (modulio) pavadinimas anglų kalba	Kodas
ASMENYBĖ IR JOS TAPSMAS	PERSONALITY AND IT'S DEVELOPMENT	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. (HP) Gintautas Valickas, Kiti: dr. Antanas Kairys, dr. Kristina Vanagaitė, dr. Ksenija Čunichina, dokt. Dovilė Petkevičiūtė-Barysienė	Filosofijos fakultetas, Bendrosios psichologijos katedra, Universiteto g. 9/1, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	-	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario ir rudens semestrai	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: anglų kalbos mokėjimas B2 lygmeniu	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5 kr.	135 val.	48 val.	87 val.

Dalyko (modulio) atitiktis bendrųjų universitetinių studijų Vilniaus universitete uždaviniais <i>(remiantis Vilniaus universiteto Bendrųjų universitetinių studijų koncepcija dalykas (modulis) turi atitikti ne mažiau kaip tris uždavinius)</i>	
Bendrųjų universitetinių studijų uždaviniai	Atitiktis (pažymėkite „+“ jeigu atitinka arba „-“, jeigu neatitinka)
- suprasti ir vertinti juos supantį socialinį ir gamtinį pasaulį	+
- išmanyti bendruosius kultūrinius kontekstus bei pagrindinius istorijos, meno, mokslo ir filosofijos klausimus	
- analizuoti ir vertinti besikeičiančio pasaulio politinius, ekonominius, technologinius, gamtinius ir visuomenės bendrabūvio, darnaus vystymosi procesus, jų galimus iššūkius bei socialines ir etines pasekmes	
- suvokti ir kritiškai vertinti žmogiškuosius lūkesčius, tikėjimus, jų biologines bei socialines motyvacijas ir pasirinkimus	+
- tapti sąmoningais ir atsakingais savo valstybės piliečiais, dalyvauti viešajame gyvenime, aktyviai reikšti pilietinę poziciją bei prisiekti atsakomybę už saugios ir sveikos aplinkos kūrimą	
- analizuoti ir vertinti humanistinius visuomenės plėtros procesus, ugdyti informacinio ir medijų raštingumo įgūdžius, gebėjimą kūrybingai veikti daugiatautės, daugiakultūrės ir daugiakalbės visuomenės gerovei ir jausti atsakomybę už nacionalinę kultūrą	+
- būsimą profesinę ir visuomeninę veiklą grįsti humanizmo ir demokratijos vertybėmis, mokėti priimti motyvuotus ir atsakingus sprendimus bei suprasti, kad kiekviena veikla turi etinį matmenį	+
- didinti savo kūrybinį ir inovacinį potencialą, bendrauti ir bendradarbiauti, vadovauti komandai ar visuomenės grupei bei motyvuoti jos narius siekiant bendrų tikslų	+

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Gebėjimas analizuoti ir kritiškai vertinti asmenybės psichologijos teiginius ir tyrimų duomenis.</p> <p>Gebėjimas suprasti ir mokliškai paaiškinti įvairius asmenybės elgesio ypatumus, atsižvelgti į individualius žmonių skirtumus kasdieniniame gyvenime ir profesinėje praktikoje.</p> <p>Gebėjimas dirbti savarankiškai, rasti ir sisteminti asmenybės psichologijos duomenis iš įvairių šaltinių, taip pat juos suprantamai pateikti kitiems.</p>		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai

Gebės apibūdinti asmenybės sandarą, formavimosi ir funkcionavimo mechanizmus, pagrindinius elgesio motyvus, poreikius ir elgesio standartus, raidos stadijas, savireguliacijos ypatumus, vidinius konfliktus, įtampas ir elgesio problemų šaltinius, asmenybės tyrimo metodus bei jų taikymo galimybes.	Paskaitos (probleminis dėstymas) su vaizdinės medžiagos demonstravimu, užduočių sprendimas, atvejų analizė seminarų metu ir savarankiškai; studentų pranešimų pristatymas ir aptarimas.	Atsakymai į klausimus raštu (atviri ir / ar uždari klausimai)
Gebės analizuoti asmenybės sandaros, raidos ir savireguliacijos ypatumus, supras ir mokės paaiškinti asmenybės elgesį ir jo priežastis, remdamiesi asmenybės psichologijos žiniomis ir nustatytais dėsniniais. Supras asmenybės psichologijos žinių taikymo galimybes sprendžiant praktines problemas.	Pranešimo pasirinkta tema ruošimas ir pristatymas; studentų daromų pranešimų aptarimas; užduočių sprendimas, atvejų analizė seminarų metu ir savarankiškai; perskaitytos medžiagos aptarimas.	Atsakymai į klausimus raštu (atviri ir / ar uždari klausimai)
Gebės nagrinėjant įvairius asmenybės psichologijos reiškinius naudotis tinkamais šaltiniais ir literatūra, išanalizuoti surinktą informaciją, susieti naują informaciją su jau turimomis žiniomis, analitiškai apibendrinti.	Pranešimo ruošimas ir pristatymas (darbas su tekstais, problemos tyrimas ir pristatymas), diskusijos, atvejų analizė.	Pranešimo teksto ir jo pristatymo įvertinimas

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		Užduotys
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	
1. Psichologijos samprata ir pagrindinės sąvokos. Pažintiniai procesai, emociniai išgyvenimai, motyvacija, gyvenimo tarpiniai ir asmenybės socialinis elgesys.	2		2				4	8	Savarankiškos literatūros studijos (2 šaltinis privalomos literatūros sąrašė, p. 285-296; 323-336; 436-454; 631-643).
2. Bendroji asmenybės samprata. Individas, individualybė, asmenybė. Besiformuojančios asmenybės požymiai. Asmenybės socializacijos ypatumai.	2						2	2	Savarankiškos literatūros studijos (4 šaltinis privalomos literatūros sąrašė, p. 4-19); paskaitų medžiaga.
3. Asmenybės struktūra. Įvairių autorių išskiriami asmenybės struktūros dariniai: id, ego ir super ego; somatotipai; organizmas ir Aš koncepcija; suvoktas Aš efektyvumas; asmenybės konstruktai ir jų sistemos; asmenybės bruožai, nuostatos, funkcijos ir tipai; kognityvūs– afektyvūs asmenybės vienetai. Asmenybės struktūros darinių palyginimas ir įvertinimas.	4		2				6	8	Savarankiškos literatūros studijos (1 šaltinis privalomos literatūros sąrašė, p. 27-31, 419-434, 531-540; 4 šaltinis privalomos literatūros sąrašė, p. 75-86; 5 šaltinis privalomos literatūros sąrašė, p. 54-67); savarankiškas pranešimo parengimas.
4. Asmenybės varomosios jėgos. Asmenybės elgesio motyvacijos šaltiniai. Įvairių autorių išskiriami svarbiausi asmenybės elgesio motyvai: palyginimas ir įvertinimas. Motyvacija ir hierarchinis poreikių modelis. Naujų elgesio motyvų formavimosi ypatumai.	4		2				6	6	Savarankiškos literatūros studijos (1 šaltinis privalomos literatūros sąrašė, p. 71-79, 279-297; 5 šaltinis privalomos literatūros sąrašė, p. 75-86; 5 šaltinis privalomos literatūros sąrašė, p. 361-374); savarankiškas pranešimo parengimas.
5. Asmenybės formavimosi ir gynybos	4		2				6	5	Savarankiškos literatūros

mechanizmai. Asmenybės formavimosi mechanizmo samprata. Įvairių autorių išskiriami asmenybės formavimosi mechanizmai: identifikacija, sąlygojimas, perkėlimas, modeliavimas. Asmenybės formavimosi mechanizmų palyginimas ir įvertinimas. Gynybos mechanizmai ir jų vaidmuo asmenybės elgesio adaptacijoje.									studijos (1 šaltinis privalomos literatūros sąraše, p. 314-326, 384-388; 3 šaltinis privalomos literatūros sąraše, p. 18-26; 4 šaltinis privalomos literatūros sąraše, p. 89-96); savarankiškas pranešimo parengimas.
6. Asmenybės raida ir jos stadijos. Ankstyvųjų raidos etapų vaidmuo formuojantis asmenybei. Gimimo eiliškumas kaip asmenybės raidos veiksnys. Įvairių autorių išskiriamos asmenybės raidos stadijos: palyginimas ir įvertinimas. Asmenybės raidos stadijų pasiekimai ir galimi negatyvūs produktai. Mokymosi procesas ir asmenybės raida.	4		2				6	6	Savarankiškos literatūros studijos (1 šaltinis privalomos literatūros sąraše, p. 38-47, 120-128, 223-233; 3 šaltinis privalomos literatūros sąraše, p. 36-41, 130-135); savarankiškas pranešimo parengimas.
7. Asmenybės vidiniai konfliktai ir blogas prisitaikymas. Vidinių konfliktų samprata, rūšys ir dinamika. Gynybiško elgesio ir neurozių formavimasis. Nerimas, priešiškas ir ydingų ciklų pasireiškimas. Išgyvenamo nerimo įveikimo būdai. Nepageidautino elgesio modifikacija.	4		2				6	5	Savarankiškos literatūros studijos (1 šaltinis privalomos literatūros sąraše, p. 166-178, 190-208; 5 šaltinis privalomos literatūros sąraše, p. 319-325); savarankiškas pranešimo parengimas.
8. Asmenybės elgesio savireguliacija. Neįsisąmonintų psichinių reiškinių vaidmuo asmenybės elgesio reguliacijoje. Sąmoningos asmenybės elgesio savireguliacijos ypatumai. Asmenybės elgesio standartai ir savipastiprinimų taikymas. Perimtų elgesio standartų neutralizacija.	4		2				6	6	Savarankiškos literatūros studijos (1 šaltinis privalomos literatūros sąraše, p. 481-504, 531-543, 553-563); savarankiškas pranešimo parengimas.
9. Asmenybės pažinimo būdai. Įvairių autorių taikomi asmenybės tyrimo metodai: laisvos asociacijos, sapnų analizė, žodžių asociacijos testas, ankstyvųjų atsiminimų analizė, repertuarinių gardelių metodas, eksperimentinė asmenybės tyrimo strategija, asmenybės klausimynai. Asmenybės tyrimo metodų taikymas ir įvertinimas.	4		2				6	5	Savarankiškos literatūros studijos (4 šaltinis privalomos literatūros sąraše, p. 34-65); savarankiškas pranešimo parengimas.
10. Pranešimo rengimas								14	
11. Pasirengimas koliokviumui								6	
11. Pasirengimas egzaminui								16	
Iš viso:	32		16				48	87	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Egzaminas	50	Sesijos metu	Atsakymai į klausimus (atvirus ir / ar uždarus) raštu. Numatoma pateikti 10 klausimų (atsakymas į kiekvieną klausimą vertinamas 1 balu).
Pranešimo įvertinimas	30	Viso semestro metu	Studentų parengtų pranešimų vertinimo kriterijai: 1. Susipažinimas su literatūra ir jos supratimas, informacijos patikimumo įvertinimas; pateiktųjų idėjų pagrindimas ir apibendrinimas (60 proc. pažymio). 2. Pristatymo aiškumas, įdomumas, auditorijos įtraukimas (40 proc. pažymio). Bus atsiskaitoma kiekvieno semestro metu (po keturų studentų).

			Seminarų lankymas privalomas, praleidus daugiau kaip pusę seminarų, neprileidžiama prie egzamino.
Koliokviumas	20	Antroje semestro dalyje	Tarpinis atsiskaitymas: atsakymai į klausimus (atvirus ir / ar uždarus) raštu. Klausimai sudaryti iš perskaitytos privalomos literatūros. Numatoma pateikti 10 klausimų (atsakymas į kiekvieną klausimą vertinamas 1 balu).

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
1. Feist J., Feist G.J.	2009	Theories of personality. 7-th ed.		Boston: McGraw-Hill
2. Myers D.G.	2000	Psichologija		Kaunas: Poligrafija ir informatika
3. Perminas A., Goštautas A., Endriulaitienė A.	2004	Asmenybė ir sveikata: teorijų sąvadas		Kaunas: VDU leidykla
4. Pervin L.A., Cervone D.	2010	Personality: Theory and research. 11-th ed.		New York: John Wiley and Sons
5. Ryckman R.M.	2013	Theories of personality. 10-th ed.		Wadsworth: Cengage Learning
Papildoma literatūra				
1. Ashcraft D.M.	2003	Personality theories workbook. 2-nd ed.		Belmont: Thomson / Wadsworth
2. Burger J.M.	2004	Personality. 6-th ed.		Belmont: Thomson / Wadsworth
3. Endriulaitienė A., Perminas A.	2007	Asmenybės psichologija: praktinės užduotys		Kaunas: VDU leidykla
4. Mischel W., Shoda Y., Smith R.E.	2004	Introduction to personality: Toward an integration. 7-th ed.		New York: John Wiley and Sons
5. Schultz D.P., Schultz S.E.	2005	Theories of personality. 8-th ed.		Belmont: Thomson / Wadsworth